

Országgyűlési képviselő

Iromány száma: **H/3994.**

Benyújtás dátuma: **2023-05-15 17:22**

Parlex azonosító: **F07Y11DA0001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Határozati javaslat benyújtása**

Benyújtó: **Varju László (DK), Arató Gergely (DK), Barkóczi Balázs (DK), Dr. Dávid Ferenc (DK), Dr. Komáromi Zoltán (DK), Dr. Oláh Lajos (DK), Gy. Németh Erzsébet (DK), Varga Ferenc (független)**

Határozati javaslat címe: **A Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről szóló törvény megalkotásához szükséges alapelvekről és elvárásokról**

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 28. § (4) bekezdése alapján „**a Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről szóló törvény megalkotásához szükséges alapelvekről és elvárásokról**” címmel a mellékelt határozati javaslatot kívánom benyújtani.

a Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről szóló törvény megalkotásához szükséges alapelvekről és elvárásokról

Az Orbán-kormány által beterjesztett költségvetési törvényjavaslatok rendszeresen nem felelnek meg az alkotmányos alapelveknek, nem előzi meg őket társadalmi egyeztetés, szakszerűtlenek, nem épülnek megfelelő háttérszámításokra, nem alkalmasak a gazdasági élet szereplőinek, a bel- és külföldi befektetőknek az orientálására, továbbá nem átláthatóak. Annak érdekében, hogy a 2024. évi központi költségvetés megalapozott és átlátható legyen, a Demokratikus Koalíció képviselőcsoportja javaslatára – Dobrev Klára Árnýékkormányának kezdeményezése alapján – az Országgyűlés a következő határozatot hozza:

I. A. A költségvetés megalkotásának általános szempontjai

1. Az Orbán-kormány által folytatott gyakorlat szerint a központi költségvetésről szóló törvényjavaslatot rendszeresen május/júniusban nyújtják be, amikor nem állnak rendelkezésre az előző év bázisadatai, az Országgyűlés még nem fogadta el az ország zárszámadását. Mintegy félévig változnak, alakulnak a hazai gazdasági reálfolyamatok, azonkívül a világ gazdasági feltételek is módosulnak, így a költségvetés megalapozottsága megkérdőjelezhető. Ezért az Országgyűlés felszólítja a kormányt, hogy tegyen javaslatot a 2011. évi CXCV számú, az államháztartásról szóló törvény módosítására, amelynek értelmében a kormány a központi költségvetésről szóló javaslatot minden év október 1. és 15. között nyújtja be az Országgyűlésnek. A benyújtás feltétele, hogy az Országgyűlés elfogadja az előző költségvetési évre vonatkozó zárszámadási törvényt.
2. Az Országgyűlés felhívja a kormányt, hogy a költségvetési törvényjavaslat az előirányzatok mellett mutassa be a tárgyévi költségvetés adatait, illetve a tárgyévi költségvetés várható teljesülését is. A benyújtás előtt ugyancsak folytasson társadalmi egyeztetést a költségvetési előirányzatokról.
3. Az Országgyűlés felhívja a kormányt, hogy tegyen meg minden szükséges lépést és intézkedést a Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszközből (Recovery and Resilience Facility: *RRF*), illetve a strukturális alapokból származó források megszerzése érdekében.
4. Az Országgyűlés felkéri a kormányt, hogy a 2024. évi költségvetés tervezésénél a következő szempontokat és fontos alapelveket vegye figyelembe, mint az antiinflációs politika, társadalmi kohéziót elősegítő bér-, nyugdíj és szociális intézkedések.
5. Az Országgyűlés felhívja a kormányt, hogy a kormányzati kommunikációra, a Paks II. Zrt. tőkeemelésére, a Budapest-Belgrád vasútvonal megépítésére, illetve az átláthatatlan elkülönített állami pénzalapokba szánt költségvetési forrásokat a határozatban foglalt alapelvek és elvárások teljesítése érdekében csoportosítsa át.

II. Az egyes fejezetekkel kapcsolatos konkrét elvárások

6. Az Országgyűlés felhívja a kormányt, hogy a költségvetésben tervezett nyugdíjemelés legyen összhangban a valós inflációval, továbbá igazodjon a bérszínvonal növekedéséhez is

(svájci indexálás).

7. Az Országgyűlés 2024-re az inflációhoz és a bérszínvonal változásához igazodó, negyedévente ismétlődő nyugdíjkorrekciót ír elő.
8. Az Országgyűlés felkéri a kormányt, hogy a családtámogatások költségvetési tervezése során következetesen alkalmazza a rászorultsági elvet. A családi pótlék 2023. évi összegét minden kategóriában 100 %-kal emelje meg.
9. Az Országgyűlés felszólítja a kormányt, hogy
 - a) a pedagógus-előmeneteli rendszer szerint besoroltak garantált illetményét a kormány további 45%-kal emelje meg;
 - b) az oktatási ágazatban nem pedagógus munkakörben foglalkoztatott munkavállalók garantált illetményét, a költségvetési törvényben meghatározott közalkalmazotti fizetési osztályok első fokozatának összegét a fizetési fokozathoz tartozó legkisebb szorzószámok megtartásával A1-nél a minimálbérre, B1-nél a garantált bérminimumra, F1-nél a garantált bérminimum 130%-ára emelje meg.
10. Az Országgyűlés felhívja a kormányt, hogy
 - a) a közalkalmazotti bértábla, valamint a szociális ágazati összevont pótlék együttesen, összevontan szociális ágazati bértáblában jelenjen meg;
 - b) a szociális dolgozó garantált illetményeként legalább a kötelező legkisebb munkabérnek és a pótléknak, középfokú vagy magasabb iskolai végzettséget, illetve középfokú vagy magasabb szakképzettséget igénylő munkakör betöltése esetén legalább a garantált bérminimumnak és a pótléknak megfelelő összeg kerüljön megállapításra;
 - c) az egészségügyi szakdolgozók, a kulturális dolgozók, a közszolgálati tisztviselők, a rendőrök, a katasztrófavédelmi dolgozók és a büntetésvégrehajtási-alkalmazottak esetében 29%-os béremelésre teremtsen meg a forrásokat.
11. Az Országgyűlés felszólítja a kormányt, hogy a 2024. évi költségvetési törvényben a szociális szektorra fordított állami normatíva összegét 15%-kal emelje meg, úgy hogy annak fedezeteként a megnövekedett áfa-bevételek szolgáljanak.
12. Az Országgyűlés felkéri a kormányt, hogy az egészségügyre előirányzott költségvetési előirányzatok összege GDP arányosan legalább érje el az uniós átlag szintjét.
13. Az Országgyűlés felhívja a kormányt, hogy az oktatásra előirányzott költségvetési források összege GDP arányosan legalább érje el az uniós átlag szintjét.
14. Az Országgyűlés elvárja az oktatás szektorsemleges finanszírozását, valamint az Alaptörvény rendelkezéseinek megfelelően az egyházi intézmények kiváltságainak és a civil szféra intézményi hátrányainak a megszüntetését.
15. Az Országgyűlés felszólítja a kormányt, hogy az Európai Zöld Megállapodásnak megfelelően a környezetvédelmi kiadások és a környezetvédelmi beruházások összege GDP arányosan érje el legalább az uniós átlag szintjét.
16. Az Országgyűlés felszólítja a kormányt, hogy teremtsen meg a költségvetési megalapozását egy 5 éves lakásprogram megkezdésének, amelynek a célja 500 ezer panellakás és további 1 millió más típusú lakás és családi ház felújítása. A lakásfelújítási programban elsődlegesen az energiaszegénységben szenvedőket, és a legrosszabb energiatanúsítványokkal rendelkező lakásokat és házakat kell felújítani. Cél a primerenergia-felhasználás 60-70%-os

csökkenésének elérése.

17. Az Országgyűlés felhívja a kormányt, hogy
 - a) a költségvetési tervezésben a lakossági terhek enyhítése érdekében az alapvető élelmiszerek áfa kulcsát csökkentse, hogy a fogyasztók a legfontosabb termékekhez olcsóbban juthassanak hozzá;
 - b) a költségvetési egyensúly javítása érdekében különadó formájában növelje a valóban extraprofitot termelő társaságok, így elsősorban a kaszinók adóterhét.
18. Az Országgyűlés felszólítja a kormányt, hogy az infláció lakosságot és vállalkozásokat sújtó hatásainak csökkentése érdekében a költségvetési tervezés során
 - a) rászorultsági alapon irányozzon elő célzott intézkedéseket a lakosság legsebezhetőbb rétegeinek segítésére, elsősorban az önkormányzatok bevonásával;
 - b) teremtsen meg a mezőgazdasági kárenyhítési kockázatközösség forrásaihoz való állami hozzájárulás rendszerét, így akadályozva meg a lakosságra átháruló további élelmiszerdrágulást;
 - c) a termelő energia-intenzív vállalkozásoknak nyújtott rezsitámogatást terjessze ki a többi kis- és középvállalkozásra is.
19. Az Országgyűlés felszólítja a kormányt, hogy tervezzen be forrást az európai minimálbér bevezetése kapcsán a mikro- kis- és közepes vállalkozások béremelésből származó többletkiadásainak kompenzálására.
20. Az Országgyűlés felszólítja a kormányt, hogy a költségvetés megalapozása érdekében mutassa be az elmúlt években a kormány egyedi döntéseivel (EKD) támogatott beruházások körét, a támogatási összegeket, illetve a támogatások feltételeit, valamint költségvetési hatását. A költségvetési törvényjavaslat tartalmazza az EKD döntések alapelveit és céljait.
21. Az Országgyűlés felkéri a kormányt a jelenleg tervezett, illetve folyamatban lévő, fokozottan energia- és vízigényes és környezetromboló gyárberuházások, különösen a debreceni CATL- és Eve Energy-beruházási folyamatok azonnali leállítására, gazdasági, munkaerőpiaci és környezeti szempontból történő felülvizsgálatára. A beruházások csak akkor indulhatnak el, illetve folytatódhatnak, ha az összes környezeti adat nyilvánosságra került, és a lakossággal való széleskörű egyeztetés után a helyi közösség elfogadja ezeket.
22. Az Országgyűlés felhívja a kormányt, hogy
 - a) az önkormányzatoktól eddig elvárt szolidaritási hozzájárulás mértéke a 2019-es szinten jelenjen meg a központi költségvetésben;
 - b) a települési önkormányzatoknak szánt állami támogatások kezelésére Önkormányzati Beruházási Alap néven hozzon létre egy elkülönített állami pénzalapot a helyi önkormányzatok működési és fejlesztési feladatainak támogatása érdekében a következők szerint:
 - ba) a megemelkedett energiaköltségek kompenzálására teljeskörű, legalább a kötelező önkormányzati feladatokat teljes mértékben fedező normatív támogatásokat biztosítson;
 - bb) biztosítsa az önkormányzatok számára az óvodák, bölcsődék, szociális intézmények szigetelését és energetikai korszerűsítését;
 - bc) az érintett önkormányzatokkal közösen, ahol a feltételek adottak, indítson kormányzati projekteket az energiaszámlákat jelentős mértékben csökkentő geotermia, napenergia és szélenergia, valamint más megújuló energiaforrások hatékony felhasználása érdekében;

- bd)* terjessze ki a Magyar Falu Vállalkozás-újraindítási programot az ötezer főnél nagyobb településekre is; és indítson kormányzati programot azon nehéz helyzetbe került lokális piaci szereplők támogatására, amelyek csődjével összeomlana egy kistérség, vagy régió munkaerő piaca és gazdasága;
- be)* biztosítsa a költségvetési forrásokat az önkormányzati fenntartású egészségügyi szakrendelők működtetésére, valamint a védőnői szolgálat finanszírozására azon települési önkormányzatok számára, akik a védőnői ellátás 2023. július 1. utáni működtetéséről döntenek.

23. Ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.

Általános indokolás

Az Orbán-kormány évek óta olyan költségvetési törvényjavaslatokat terjeszt be az Országgyűlésnek, amelyek alkotmányellenesen készülnek, szakszerűtlenek, teljességgel alkalmatlanok a gazdasági szereplők orientálására, gyakran már elfogadásuk pillanatában sem reálisak. Ennek a gyakorlatnak véget kell vetni, hiszen a torz és hasznavehetetlen költségvetések milliárdos károkat okoznak a gazdaságnak, és így az állampolgároknak is.

A Demokratikus Koalíció képviselőcsoportja kiemelten fontosnak tartja a költségvetési tervezés folyamatának megújítását, törvényes alapokra helyezését. Az ezzel kapcsolatos javaslatokat, a költségvetés megalkotásának általános szempontjait tartalmazza a I. alcím.

A központi költségvetés megalkotásának egyes részkövetelményei szerepelnek a II. alcímben. (Az egyes fejezetekkel kapcsolatos konkrét elvárások). A Demokratikus Koalíció ezekben fogalmazza meg a költségvetés egy-egy fejezetéhez kapcsolódó elvárásait, amelyek megvalósulása igazságosabbá teszi a közpénzek elköltését, hatékonyabbá válhat az állami intézmények működése, javulhatnak az állampolgárok életfeltételei. Ezek között hangsúlyosan szerepelnek többek között a nyugdíjasok helyzetének javítása, a vágató infláció megfékezéséhez szükséges intézkedések, a családtámogatási rendszer igazságosabbá tétele, az egészségügyi dolgozók és a pedagógusok jövedelmének rendezése, egy átfogó lakáskorszerűsítési program beindítása, a környezetszennyező gigaberuházások leállítása, valamint az évek során kivéreztetett önkormányzatok helyzetének javítása.

A Demokratikus Koalíció képviselőcsoportja – Dobrev Klára Árnýékkormányának kezdeményezése alapján – jelen határozati javaslat benyújtásával azonnali, hathatós költségvetési intézkedések meghozatalára szólítja fel a kormányt, abból a célból, hogy a 2024. évi központi költségvetés törvényes, igazságos, szakszerű, megalapozott és átlátható legyen és alapját képezhesse egy kiegyensúlyozottabb jövő évi gazdasági-társadalmi fejlődésnek.

A Demokratikus Koalíció szilárd meggyőződése, hogy a javasolt intézkedések hozzásegíthetnek ahhoz, hogy – azok megvalósulása esetén – közelebb kerüljünk egy olyan élhetőbb ország létrejöttéhez, amely a társadalmi béke, a szabadság, a felemelkedés lehetőségének földje. Olyan ország, ahol, akinek tehetsége és szorgalma van, tanulhat, ahol a fizetésből mindenki meg tud élni, ahol egy dolgoz, aktív élet után mindenki tisztességes nyugdíjra számíthat.